

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-1735/13
Sarajevo, 10.7.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 11-07-2013			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj prijave
01-50	-	1-15	-44/13

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 56. sjednici održanoj 10.7.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Mirsad Đugum, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U pravitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-1-1735/13
Sarajevo, 10.7.2013. godine

Mirsad Đugum, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 44. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 14. marta 2013. godine, postavio je sljedeće poslaničko pitanje:

„U skladu sa Zakonom o veterinarstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 34/02) definisan je zakonski osnov za provođenje laboratorijskih pretraga u sklopu Plana monitoringa rezidua za prehrambene proizvode. Rukovodstvo Kancelarije za veterinarstvo BiH je putem javnog poziva za izbor najboljeg ponuđača, za vršenje laboratorijskih analiza u sklopu Plana monitoringa rezidua izabrao laboratorije iz susjednih zemalja Srbije i Hrvatske, umjesto laboratorija iz Bosne i Hercegovine. Uvažavajući opravdanost takvog postupka i obrazloženje u vezi s izborom laboratorija, želim da postavim pitanje direktoru Kancelarije za veterinarstvo BiH: Uzimajući u obzir velike finansijske izdatke koji se izdvajaju iz Budžeta institucija BiH za sprovođenje Plana monitoringa rezidua u prehrambenim proizvodima interesuje me sljedeće:

- *Koji je vremenski rok za dostavljanje laboratorijskih nalaza iz Srbije i Hrvatske?*
- *Ko i na koji način tumači takve nalaze?*
- *Kojim putem i kome podnosite izvještaje o rezultatima monitoringa rezidua?*
- *Koji su učinci i koristi monitoringa rezidua?*
- *Kakve korake poduzimate ukoliko nalazi ukažu na neispravnost dostavljenih uzoraka?*
- *Kojim putem i na koji način Vijeću ministara BiH pravdate finansijski trošak sredstava?*
- *Objavljujete li laboratorijske rezultate na web stranici?*

Imajući u vidu ovdje spomenuto, zamolio bi ih da mi Kancelarija za veterinarstvo BiH, u najkraćem mogućem roku dostavi grafički prikaz laboratorijskih rezultata rezidua programa monitoringa rezidua za 2010., 2011. i 2012. godinu.“

Na postavljeno pitanje, Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 56. sjednici održanoj 10.07. 2013. godine, utvrdio sljedeći

ODGOVOR

Koji je vremenski okvir za dostavljanje laboratorijskih nalaza iz Srbije i Hrvatske?

U okviru postupka javne nabavke laboratorijskih usluga za potrebe provođenja Plana praćenja i kontrole rezidua za 2012. godinu odabrane su bile sljedeće laboratorije: Institut za higijenu i tehnologiju mesa Beograd, Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica, Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu i Hrvatski veterinarski institut Zagreb. Okvirnim sporazumom, odnosno Ugovorom o vršenju laboratorijskih usluga, koji su zaključeni s odabranim laboratorijama, definisana su prava i obaveze naručioca i izvršioca usluge, u kojem je takođe određen rok izvršenja usluge. Rok izvršenja usluge, odnosno vremenski rok za dostavljanje laboratorijskih nalaza u svrhu realizacije Plana praćenja i kontrole rezidua je maksimalno 30 (trideset) dana, ukoliko se radi o redovnom i unaprijed planiranom uzorkovanju. Ukoliko je uzorkovanje nastalo kao rezultat određene sumnje o upotrebi zabranjenih tvari ili procjene da nije ispoštovana karenca (vrijeme koje potrebno da prođe od zadnje aplikacije lijeka do izlučivanja istog iz organizma životinje) od strane veterinarskog inspektora, takav uzorak se smatra sumnjivim i laboratorijski se odmah ispituje, tako da se rezultati

analiza dobivaju unutar 2-3 dana, a u zavisnosti od vrste tvari i supstrata koji se ispituju, odnosno složenosti metode kojom se obavlja pretraga. U zadnje tri godine postojalo je nekoliko slučajeva gdje se radilo o sumnjivim uzorcima, te su uzorci odmah ispitivani i laboratorijski nalazi primljeni u vremenskom roku kako je naprijed opisano.

Bez obzira da li se radi o redovnim uzorcima ili sumnjivim, ukoliko laboratorija utvrdi povećane koncentracije određene tvari u predmetnom uzorku, odmah telefonski i putem e-maila obavještava Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine o neusklađenom nalazu, što omogućava blagovremeno poduzimanje propisanih mjera. Izvještavanje o rezultatima analiza propisano je godišnjom Uputom o provođenju Plana praćenja rezidua, koja je ove godine objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 26/13 od 08.04.2013. godine.

Ko i na koji način tumači takve nalaze?

Prilikom uzorkovanja veterinarski inspektor popunjava zapisnik o uzorkovanju, koji se sastoji od 5 primjeraka. Original zapisnika ostaje kod veterinarskog inspektora, druga kopija se dostavlja zajedno za uzorkom u laboratoriju, treću kopiju veterinarski inspektor dostavlja u nadležne organe entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (ministarstva poljoprivrede i nadležni inspektorati), četvrta kopija zapisnika ostaje vlasniku životinja, odnosno objekta i peta kopija se dostavlja Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine. Jedino kopija zapisnika koja prati uzorak ne sadrži podatke o vlasniku od kojeg je uzet uzorak, tako da se na takav način isključuje mogućnost eventualnog subjektivnog nalaza.

Svaki laboratorijski izvještaj, pored osnovnih podataka o laboratoriji sadrži podatke: o naručiocu laboratorijske analize, broj zahtjeva (koji odgovara broju zapisnika koji je pratio uzorak), datum prijema uzorka, datum završetka analize, ime inspektora koji je uzeo uzorak, datum uzorkovanja, vrstu uzorka, vrstu supstance koja se ispituje, šifru metode, propisanu dozvoljenu vrijednost, u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini, te utvrđene količine. U skladu s utvrđenim koncentracijama tvari, koje su bile predmet ispitivanja, laboratorijski izvještaj sadrži informacije da li rezultat ispunjava ili ne ispunjava uslove maksimalno dozvoljenih vrijednosti propisanih važećim pravnim aktima u Bosni i Hercegovini.

Kojim putem i kome podnosite izvještaje o rezultatima monitoringa rezidua?

Po prijemu laboratorijskih nalaza, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine dostavlja kopije laboratorijskih izvještaja veterinarskom inspektoru koji je izvršio uzorkovanje, nadležnim entitetskim ministarstvima poljoprivrede i inspektoratima, Odjelu za poljoprivredu i Inspektoratu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a što je, kao što smo već naveli, propisano Uputom za provođenje Plana praćenja rezidua. Na kraju godine, odnosno po završetku provođenja Plana praćenja rezidua, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine pravi zbirni izvještaj za cijelu Bosnu i Hercegovinu, koji dostavlja nadležnim entitetskim ministarstvima poljoprivrede i inspektoratima, te Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog izvještavanja, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ima obavezu da najkasnije do 31. marta tekuće godine dostavlja u propisanoj formi godišnji izvještaj o rezultatima Plana praćenja i kontrole rezidua za prethodnu godinu, kao i plan za tekuću godinu Uredu za hranu i veterinarstvo Evropske komisije (Food and Veterinary Office – FVO) u Dublinu, koji na osnovu dobijenih podataka procjenjuje da li će Plan biti odobren ili ne za pojedine vrste proizvoda za dotičnu zemlju.

Svrha i način provođenja Plana praćenja i kontrole rezidua, izvještavanje, te mjere koje se poduzimaju u slučaju neusklađenih rezultata propisani su *Odlukom o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla* („Službeni glasnik BiH“, br. 1/04, 40/09 i 44/11).

Koji su učinci i korist monitoringa rezidua?

Pravilna implementacija Plana praćenja i kontrole rezidua na prvom mjestu ima za cilj zaštitu zdravlja potrošača, s obzirom da ostaci većine tvari u živim životinjama i proizvodima životinjskog porijekla, koje se traže u sklopu plana, mogu imati za posljedicu različita kancerogena oboljenja kod ljudi kao i izazivanje rezistencije na određene antibiotike.

Pored toga, značaj implementacije Plana se ogleda u otkrivanju eventualnog korištenja zabranjenih tvari (hormona), nedozvoljenog liječenja (upotreba zabranjenih tvari ili primjena odobrenih tvari u svrhe za koje nisu namijenjene), kao i eventualnog stavljanja u promet određenih vrsta proizvoda za koje vrijeme karence nije isteklo (vremenski period koji mora da protekne od posljednjeg davanja lijeka životinji do trenutka kada liječena životinja i njeni proizvodi mogu da se koriste u lancu ishrane).

Pored najvažnijeg cilja pravilne implementacije Plana praćenja i kontrole rezidua – zaštite zdravlja potrošača, vrlo bitan učinak je i osiguranje uslova za nesmetanu trgovinu živim životinjama i proizvodima životinjskog porijekla. Ovo se prevashodno odnosi na trgovinu sa zemljama Evropske unije, mada kao uslov za nesmetanu trgovinu može biti postavljen i od strane zemalja u okruženju. Kao što smo već ranije naveli, Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine svake godine, najkasnije do 31. marta dostavlja rezultate analiza iz prethodne godine i plan za uzorkovanje za tekuću godinu FVO u Dublin na evaluaciju. Ukoliko se procijeni da neka zemlja ispunjava uslove što se tiče implementacije Plana praćenja i kontrole rezidua, daje se odobrenje za pojedine vrste proizvoda. Nakon što je Bosna i Hercegovina bila predmet FVO inspekcije u 2010. godini vezano za implementaciju Plana praćenja rezidua i kontrole veterinarskih lijekova, te nakon što smo u skladu s akcionim planom otklonili nedostatke uočene tokom misije, Evropska unija je prepoznala ispravan način implementacije plana, tako da Bosna i Hercegovina od ove godine (pored već ranije odobrenog plana za proizvode akvakulture) od strane EK ima odobren Plan praćenja rezidua za sljedeće vrste proizvoda životinjskog porijekla: med, jaja, mlijeko i perad. Odobrenjem Plana praćenja rezidua za med ispunjen je jedini uslov i med se može izvoziti na tržište Evropske unije, dok odobrenje Plana praćenja rezidua za jaja, mlijeko i perad, predstavlja ispunjene prvog preduslova koji se traži od trećih zemalja da bi se ovi proizvodi mogli izvoziti na EU tržište. Odobrenje Plana praćenja rezidua objavljeno je u *Commission implementing Decision of 11 March 2013 amending Decision 2011/163/EU on the approval of plans submitted by third countries in accordance with Article 29 of Council Directive 96/23/EC*, koju u prilogu ovog odgovora dostavljamo.

Koje korake poduzimate ukoliko nalazi ukazuju na neispravnost dostavljenih uzoraka?

Plan praćenja i kontrole rezidua ima prije svega preventivnu svrhu (monitoring), a u slučaju neusklađenih rezultata provode se mjere u skladu s *poglavljem VII Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla* („Službeni glasnik BiH“, br. 1/04, 40/09 i 44/11) i Uputom za provođenje plana praćenja rezidua. Kao što smo već ranije naveli, u slučaju neusklađenih rezultata laboratorija odmah obavještava (dostavlja u što kraćem roku laboratorijski izvještaj putem e-maila) Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, koji zatim obavještava nadležnu upravu za inspeksijske poslove entiteta ili Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u zavisnosti na kojem je području izvršeno uzorkovanje, te veterinarsku inspekciju odnosno veterinarskog inspektora koji je izvršio uzorkovanje. Veterinarski inspektor u skladu s navedenom Odlukom i Uputom provodi propisane mjere istrage tzv. „*follow-up*“, kako bi se utvrdili razlozi neusklađenih rezultata odnosno uzrok pojave rezidua određene tvari. Veterinarski inspektor provodi propisane mjere, vrši dodatno uzorkovanje prilikom kojeg izdaje privremenu zabranu stavljanja proizvoda u promet do dobijanja laboratorijskih nalaza na osnovu kojih se proizvodi mogu smatrati ispravnim ili neispravnim i pustiti u promet. Ukoliko se neusklađeni rezultati ponove, proizvodi se neškodljivo uništavaju, a subjekt u poslovanju s hranom postaje predmet dodatnog uzorkovanja u periodu od 6 (šest) ili 12 (dvanaest) mjeseci, u zavisnosti da li je bilo u pitanju nedozvoljeno liječenje ili su bile prekoračene propisane maksimalno dozvoljene količine. Kada se radi o robama iz uvoza, narednih pet (5) serija pošiljaka istoga porijekla se ispituju i privremeno zadržavaju do završetka analize i dobivanja nalaza na osnovu kojeg se pošiljka može smatrati ispravnom ili neispravnom. Cjelokupno uzorkovanje se obavlja na račun stranke koja je pokrenula postupak, a u narednim godinama stranka postaje predmet ciljanog uzorkovanja sa sumnjom o mogućnosti nalaza neusklađenih rezultata po prethodnom postupku. Što u suštini i jeste jedan od ciljeva monitoringa – otkriti eventualne nepravilnosti.

Kao jedan od primjera za gore navedeno možemo spomenuti neusklađeni rezultat u 2011. godini kada su utvrđene povećane koncentracije kokcidiostatika - maduramicina u uzorku jaja, gdje je nakon „*follow up*“ postupka i dodatnog uzorkovanja jaja i stočne hrane za koke nosilje utvrđeno da povećane

koncentracije maduramicina u jajima potiču zbog konzumacije hrane za koke nosilje, koja sadrži nedozvoljene količine ovog kokcidiostatika. Nadalje, utvrđeno je da se radi o hrani iz uvoza, o čemu je nadležni organ zemlje iz koje se predmetna hrana uvozila službeno obaviješten i koji je poduzeo zakonski propisane mjere, što je rezultiralo privremenim zatvaranjem fabrike, koja je proizvodila spornu hranu, a nakon ponovnog puštanja u rad, deset narednih pošiljki se nije smjelo staviti u promet dok se nisu dobili laboratorijski nalazi na osnovu koji se pošiljka mogla smatrati ispravnom i pustiti u promet. Bitna je činjenica da je u navedenom slučaju ispitivanje obavila laboratorija u zemlji iz koje je taj uzorak imao porijeklo. Sve troškove dodatnog uzorkovanja i analiza snosio je subjekt koji je pokrenuo upravni postupak, a isti je postao predmet pojačane kontrole od strane nadležne veterinarske inspekcije, čime je i opravdan značaj pravilne implementacije Plana praćenja i kontrole rezidua. Tokom posljednje tri godine provedbe Plana praćenja i kontrole rezidua bilo je utvrđeno nekoliko neusklađenih rezultata i u zavisnosti od tvari i njihovih koncentracija koje su utvrđene provedene su određene mjere, u skladu s gore navedenom Odlukom:

- U 2010. godini utvrđena su dva neusklađena rezultata, od toga u jednom uzorku se radilo o povećanoj koncentraciji antibiotika (uzorak ribe), a u drugom uzorku se radilo o povećanoj koncentraciji kokcidiostatika (jetra ovce);
- U 2011. godini utvrđeno je bilo šest neusklađenih rezultata, gdje se radilo o povećanoj koncentraciji kokcidiostatika (uzorci jaja i jetre brojlera);
- U 2012. godini utvrđeno je bilo šest neusklađenih rezultata, gdje se u pet slučajeva radilo o povećanoj koncentraciji kokcidiostatika u uzorcima jaja, a u jednom slučaju se radilo o povećanoj koncentraciji antibiotika (mišićno tkivo svinje).

Kojim putem i na koji način Vijeću ministara praviđate finansijski utrošak sredstava?

Kompletno finansijsko poslovanje Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, prihodi i rashodi, se putem kvartalnih, polugodišnjih i godišnjih finansijskih izvještaja u jasno određenoj formi dostavljaju Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine, koje opet dalje prosljeđuje zbimi izvještaj o izvršenju Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Pored toga, poslovanje Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine je predmet revizije dva puta godišnje, gdje se pored ostalog provjerava i način utroška finansijskih sredstava za provedbu Plana praćenja i kontrole rezidua, na šta do sada o ovom pitanju nije bilo negativnog mišljenja.

Važna je činjenica da su tek od 2012. godine osigurana dovoljna sredstva u Budžetu Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine za provođenje svih propisanih ispitivanja u okviru Plana, a uspjeh realizacije je vidljiv uvrštavanjem Bosne i Hercegovine u Odluku EU na listu zemalja s odobrenim Planom praćenja rezidua za navedenu grupu proizvoda.

Objavljujete li laboratorijske rezultate na web stranici?

Nije predviđeno objavljivanje laboratorijskih rezultata na web stranici, ali prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 28/00, 45/06, 102/09 i 62/11) takve informacije se uz propisane procedure mogu dobiti.

S obzirom na sve navedeno, a prema Odluci o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, br. 1/04, 40/09 i 44/11) grafički prikaz laboratorijskih rezultata se kao takav ne izrađuje, te se ne može priložiti, ali ukoliko postoji interesovanje, možemo dostaviti izvještaje o rezultatima provedenog Plana praćenja rezidua u posljednje tri godine.

Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine stoji na raspolaganju za daljnja pojašnjenja u vezi sa sprovođenjem Plana praćenja i kontrole rezidua.

COMMISSION IMPLEMENTING DECISION

of 11 March 2013

amending Decision 2011/163/EU on the approval of plans submitted by third countries in accordance with Article 29 of Council Directive 96/23/EC

(notified under document C(2013) 1279)

(Text with EEA relevance)

(2013/161/EU)

THE EUROPEAN COMMISSION,

The entries for Bosnia and Herzegovina for poultry, milk, eggs and honey should therefore be included in the list.

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

(5) Japan has submitted a plan for bovine to the Commission. That plan provides sufficient guarantees and should be approved. An entry for Japan for bovine should therefore be included in the list.

Having regard to Council Directive 96/23/EC of 29 April 1996 on measures to monitor certain substances and residues thereof in live animals and animal products and repealing Directives 85/358/EEC and 86/469/EEC and Decisions 89/187/EEC and 91/664/EEC⁽¹⁾, and in particular the fourth subparagraph of Article 29(1) and Article 29(2) thereof.

(6) Moldova has submitted a plan for poultry, aquaculture and eggs to the Commission. That plan provides sufficient guarantees and should be approved. The entries for Moldova for poultry, aquaculture and eggs should therefore be included in the list.

Whereas:

(1) Directive 96/23/EC lays down measures to monitor the substances and groups of residues listed in Annex I thereto. That Directive requires that third countries from which Member States are authorised to import animals and animal products covered by that Directive submit a residue monitoring plan providing required guarantees. That plan should at least include the groups of residues and substances listed in that Annex I.

(7) Pitcairn Islands are currently included in the list for honey. However, Pitcairn Islands have not provided a plan as required by Article 29 of Directive 96/23/EC. Pitcairn Islands should therefore be removed from the list.

(2) Commission Decision 2011/163/EU⁽²⁾ approves the plans provided for in Article 29 of Directive 96/23/EC ('the plans') submitted by certain third countries listed in the Annex thereto for the animals and animal products indicated in that list.

(8) Vietnam has submitted a plan for honey to the Commission. That plan provides sufficient guarantees and should be approved. An entry for Vietnam for honey should therefore be included in the list.

(3) In the light of the recent plans submitted by certain third countries and additional information obtained by the Commission, it is necessary to update the list of third countries from which Member States are authorised to import certain animals and animal products, as provided for in Directive 96/23/EC and currently listed in the Annex to Decision 2011/163/EU ('the list').

(9) In order to avoid any disruption to trade, a transitional period should be laid down to cover the relevant consignments from Pitcairn Islands, which were certified and dispatched to the Union before the date of application of this Decision.

(10) Decision 2011/163/EU should therefore be amended accordingly.

(4) Bosnia and Herzegovina has submitted a plan for poultry, milk, eggs and honey to the Commission. That plan provides sufficient guarantees and should be approved.

(11) The measures provided for in this Decision are in accordance with the opinion of the Standing Committee on the Food Chain and Animal Health,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The Annex to Decision 2011/163/EU is replaced by the text set out in the Annex to this Decision.

⁽¹⁾ OJ L 125, 23.5.1996, p. 10.⁽²⁾ OJ L 70, 17.3.2011, p. 40.

Article 2

For a transitional period until 16 May 2013, Member States shall accept consignments from Pitcairn Islands of honey provided that the importer demonstrates that the products had been certified and dispatched to the Union prior to 1 April 2013.

Article 3

This Decision is addressed to the Member States.

Done at Brussels, 11 March 2013.

For the Commission
Tonio BORG
Member of the Commission

ANNEX

ANNEX

Code ISO2	Country	Bovine	Ovine/caprine	Porcine	Equine	Poultry	Aquaculture	Milk	Eggs	Rabbit	Wild game	Farmed game	Honey
AD	Andorra	X	X		X								
AE	United Arab Emirates						X	X ⁽¹⁾					
AL	Albania		X				X		X				
AR	Argentina	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
AU	Australia	X	X		X		X	X			X	X	X
BA	Bosnia and Herzegovina					X	X	X	X				X
BD	Bangladesh						X						
BN	Brunei						X						
BR	Brazil	X			X	X	X						X
BW	Botswana	X			X							X	
BY	Belarus				X ⁽²⁾		X	X	X				
BZ	Belize						X						
CA	Canada	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CH	Switzerland	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CL	Chile	X	X	X		X	X	X			X		X
CM	Cameroon												X
CN	China					X	X	X	X	X			X
CO	Colombia						X						

Code ISO2	Country	Bovine	Ovine/caprine	Porcine	Equine	Poultry	Aquaculture	Milk	Eggs	Rabbit	Wild game	Farmed game	Honey
KR	South Korea						X						X
LB	Lebanon												
LK	Sri Lanka						X						
MA	Morocco						X						X
MD	Moldova					X	X		X				X
ME	Montenegro	X	X	X		X	X		X				X
MG	Madagascar						X						X
MK	former Yugoslav Republic of Macedonia (*)	X	X	X		X	X	X	X		X		X
ML	Mauritius						X						X
MX	Mexico				X		X		X				
MY	Malaysia					X (*)	X						
MZ	Mozambique						X						
NA	Namibia	X	X								X		X
NC	New Caledonia	X (*)					X				X	X	X
NI	Nicaragua						X						X
NZ	New Zealand	X	X		X		X	X			X	X	X
PA	Panama						X						
PE	Peru					X	X						
PF	French Polynesia												X
PH	Philippines						X						

Code ISO2	Country	Bovine	Ovine/caprine	Porcine	Equine	Poultry	Aquaculture	Milk	Eggs	Rabbit	Wild game	Farmed game	Honey
PY	Paraguay	X											
RS	Serbia (*)	X	X	X	X (*)	X	X	X	X		X		X
RU	Russia	X	X	X		X		X	X			X (*)	X
SA	Saudi Arabia						X						
SG	Singapore	X (*)	X (*)	X (*)		X (*)	X	X (*)					X
SM	San Marino	X											
SR	Suriname						X						X
SV	El Salvador												
SZ	Swaziland	X											
TH	Thailand					X	X						X
TN	Tunisia					X	X				X		
TR	Turkey					X	X	X	X				X
TW	Taiwan						X						X
TZ	Tanzania						X						X
UA	Ukraine					X	X	X	X				X
UG	Uganda						X						X
US	United States	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
UY	Uruguay	X	X		X		X	X			X		X
VE	Venezuela						X						
VN	Vietnam						X						X

Code ISO1	Country	Bovine	Ovine/caprine	Porcine	Equine	Poultry	Aquaculture	Milk	Eggs	Rabbit	Wild game	Farmed game	Honey
YT	Mayotte						X						
ZA	South Africa										X	X	
ZM	Zambia												X
ZW	Zimbabwe						X					X	

(1) Camel milk only.

(2) Export to the Union of live equidae for slaughter (food producing animals only).

(3) Third countries using only raw material either from Member States or from other third countries approved for imports of such raw material to the Union, in accordance with Article 2.

(4) The former Yugoslav Republic of Macedonia; the definitive nomenclature for this country will be agreed following current negotiations at UN level.

(5) Not including Kosovo (this designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence).

(6) Only for reindeer from the Murmansk and Yamalo-Nenets regions.